

KÁVÉSSEGEDEK SZAKLAPJA

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:
VI., Csengeri-utca 76, II. em. 10. Telefon: 27—79.
Kéziratok és előfizetési díjak ide küldendők.
Kéziratok vissza nem adtnak.
Névtelen levelekre nem válaszolunk.

(PINCÉR-MUNKÁS)

A KÁVÉSSEGEDEK KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:
Szakegyesületi tagoknak havonként 40 fillér.
Nem szakegyesületi tagoknak:
Egész évre — 8 kor. | Fél évre — 4 kor.
Megjelenik minden hó 5-én és 20-án.

A szakszervezeti választmány határozata folytán a szervezett munkások továbbra is fizetik a 20 fillér önkéntes külöjárulékot a *kizárt ács- és építőmunkások, valamint a sztrájkoló kádárok részére.*

Bojkottok.

Bojkott alatt áll a «Fogadó» című fércelmény, amely a pincérekön élőködik. Szervezett pincér a «Fogadót» nem olvassa!

Zárlat.

Az aradi szervezett pincérek Aradot zárlat alá helyezték. Senki Aradra ne utazzon!

Kávéssegek!

A nagyváradai pincérek mozgalom előtt állnak.
Senki Nagyváradra ne utazzon.

Győztünk-e?

A vészjósló pincérsztrájk sötét felhői Budapest láthatáráról elvonultak, mely *Damokles* kardként lebegett a kávéosok, a pincérek és a kávéházakat látogató közönség feje felett. És anno 1907 március hó 30-án, szombat reggel 9 órakor feltűnt Budapest kávéházainak azurkék egén a ragyogó szemű, mosolygó békeszivárvány, a megegyezés. Az érdekeltek, miként a «mohamedán» a *szelajkomot*, úgy lesték a tárgyalás kimenetelét.

Ettől függött, lesz-e sztrájk vagy nem?

A nehéz, kinos 12órás várakozás után feltűnt az új hold, vagyis létrejött a hitelesített kölcsönös megegyezés. A megkönnyebbülés édes sóhaja tört ki a hívők kebléből. A kitörőben levő sztrájk hangos berkei elcsendesültek. És ma, a cselekvés magasztos kötelesség elvégzése után, ismét a bölcselkedés örömeinek adhatunk helyet, hogy megállapíthassuk, győztünk-e?!

Szükségünk ezt megállapítani a multra, hogy tanulságot tudjunk levonni a jövőre! Szükségünk van megállapítani a jelenre is, hogy erőt, kitartást meríthessünk a jövő nagy küzdelmére.

Meg kell állapítanunk, hogy megindított bérmozgalmunkban győztünk, vagy kudarc ért-e bennünket?

Hogy igazságos bírálatot mondhassunk, ehhez első sorban is szükséges, hogy a megegyezés egész terjedelmét ismerjük és azt pontonként elemezzünk. Aki ezt nem így fogja fel, az nem is képes felfogni az egyezségben rejlő érlelő erőt sem.

Az ilyen bíráló tehát *erkölcsi felelősség* híján nemcsak bírál és ítél, hanem hóhér is, ki az általa esetleges halálos ítéletet azzal a gondolattal: «Utánam

az özönviz» végrehajtani, egy pillanatig sem gondolkodik.

A kávésegek összeségének vélek szolgálatot tenni alábbi szerény bírálatommal, mielőtt az ármány győzedelmeskedne felettök.

Tartozom a kávésegeknek ezen szolgálattal már azért is, mert súlyos szolgálatot vállaltam tőlük, érdekeik kivívásának munkájából.

Szerény bírálatom megírására — szerénységem dacára — predesztinálva is érzem magam. Mert tudva levő dolgom minden kávéseged előtt, hogy jelen «szak-egyesületünk» alapkövét ugyszólván egymagam raktam évekkel ezelőtt le. Valamint a mostani tetőt is többi munkástársaimmal én huztam most fel. S habár e tető gyulékony «szalma»-tetőnek látszik is, én e «szalma»-tetőt az épülettel együtt mint osztálytudatos *őr* fogom őrizni a lelketlen gyújtogatók felgyújtásától.

Kicsiny szervezetünk épületének szerény «szalma»-teteje 13 «zsup»-ból van összerakva, amelyeket belakóinak, a kávésegeknek, egyenkint fogom bemutatni, hogy meggyőződjenek, miként szegénységünk tudatában, egy kis lemondással büszkéek is lehetünk rá. Mert az a mi öntudatos erőnk saját, szorgalmas munkánk eredménye.

És most szakítok a képlettel és áttérek soraim lényegére, az *Ipartársulat és a Kávéssegek szakegyesülete* kölcsönös megállapodás szerint végérvényesen létrejött megegyezés pontjainak magyarázatába. Az első pont hiteles szövege, amely felett este 9-től 1/2-ig vitatkoztak a következőképp szól:

1. Az ipartársulati tagok üzletében alkalmazott kávésegek és fizetőpincérek közvetítésére nézve a *budapesti kávésegek szakegyesülete* illetékes, ha azonban a budapesti kávésegek köréből olyan új, hasonló egyesület alakulna, **amelyek csakis kávésegek a tagjai**, ez a közvetítésre csak akkor tarthat igényt, ha ezt az ipartársulat közgyűlése határozatilag kimondja.

A második pont hiteles szövege pedig így szól:

Az előző pontban megadott közvetítési jog nem zárja ki azt, hogy egyes munkaadók magánaton alkalmazottakat felvehessenek, az ily módon felvett egyének azonban kötelesek a kávésegek szakegyesületében felvételre jelentkezni, viszont az egyesület azok felvételét megtagadhatja, ha az illetők nem igazolják, hogy legalább egy éven át kávésegedi szolgálatot teljesítettek. Az ily módon jelentkezett egyén felvétel iránti kérelmét a szakegyesület 24 óra alatt elintézni tartozik, máskülönben az illető munkába állhat. Az első pontról magyarázatomat a világos megérthetőség céljából két részre osztom. Az első rész az «illetékes» szónál végződik, míg a második ezután kezdődik. E pont első részének mesés értékét csak az tudja kellőleg értékelni, aki tudja azt, hogy a kávésegek kétharmadrésze évente 3—4 üzletet változtat. Valamint azt, hogy $\frac{1}{10}$ része sohasem ment és nem megy a

műhelyekbe illetőleg az üzletekbe, mint más munkás munkát keresni. Aki ezt tudja, tudja kellő értékben elbírálni e pont első részének értékét akkor, amikor a munkakereslet egy egyesületnek munkaközvetítő intézetébe van koncentrálni, ahol a tagok mindegyike egyenlő jogokkal van felruházva.

A második rész megdönteni látszik az első részben kifejezett «illetékes» szót azok előtt, akik e pontnál tovább menni és egy kicsit gondolkodni lusták. (?) Mert ha ezek a második pontig elfáradnának és egy kis gondolkodási gyakorlatot végeznének, belátnák ama oklatan félelmöket, (?) hogy a munkaközvetítés *kizárólagos* jogát tőlünk egy más egyesület elrabolja és azt bitorolni fogja.

A második pontig kell csak elfáradni, hogy belássák, miszerint lehetetlen egy oly egyesület létrejötte, amelytől a budapesti kávésségédeknek a munkaközvetítés eltulajdonítását féltetni kellene. Miért? Azért, mert a második pont világosan kimondja, hogy a félelem indokul feltüntetett, *magánuton felvett kávésségéd is* alkalmaztatása előtt köteles a *kávésségédek egyesületébe* beiratkozni, akit az egyesület visszautasíthat, ha bizonyítványai nem igazolják, hogy legalább egy évig mint kávésségéd működött.

Ebből tisztán látható, hogy egyenesen szerveztünkön fog mulni, ha rövid időn belül Budapest területén csak egy kávésségéd is akad, ki nem tagja egyesületünknek. És ha minden egyes kávésségéd rövid időn belül tagja lesz egyesületünknek, ismét a vezetőségen mulik, ha azok nem ragaszkodnak görcsösen egyesületükhöz, ahhoz a szervezethez, amely nekik becsületet, gazdasági előnyöket stb. biztosít.

Természetes, hogy egy ilyen egyesület ellen, mely tagjainak ezeket az előnyöket adja és biztosítja, nem fog egy kávésségédnek sem eszébe jutni egy másik alakulást létrehozni. Ha egyiknek sem fog eszébe jutni egy új szervezetet létrehozni, még kevésbé juthat ez eszébe egy csoportnak. Egy olyan tekintélyes csoportnak, amely egy új szervezet megalkotásához ma föltétlenül szükséges.

De ha majd találkozna egy ilyen csoport, úgy az nem bizonyítana mást, minthogy a jelenben fennálló egyesület nem működik a tagok érdekeinek megfelelőleg.

Nos és akkor? Akkor én magam is mondom, *hogy veszzenek a bitorlók és éljen az új «kávésségédek szakegyesülete».*

Ezzel megmagyaráztam volna a megegyezés két fő pontját, itt azonban nem mulaszthatom el megemlíteni a második pont azon kitételét, mely a következőképp szól: «Az előző pontban megadott közvetítési jog nem zárja ki azt, hogy egyes munkaadók magánuton alkalmazottakat felvehessenek stb.» Ez részben sérelmes: protekció, mely korrupciót jelent, önajánlás, mely minden önzertetet kiöl. Azonban itt ismét azt mondom, hogy a szervezet vezetőségének kell a *neveléssel* annyira öntudatosá nevelni a tagokat, hogy megértsék annak rájuk hátrányait és ragaszkodjanak kizárólagosan egyesületük közvetítéséhez.

De ezt a nevelést nem a kávéssoktól kell várni, még kevésbé azokra bízni.

A 3-ik pont a három napi felmondást állapítja meg. Ez a tagok többségének kívánsága is.

A 4-ik pont az ipartársulat által tervbe vett társulati munkaközvetítő felállítását — mindaddig, míg a szakegyesület az egyezségben elvállalt kötelezettségeinek eleget tesz — felfüggeszti.

A 4-ik pont a heti teljes 24 órás munkaszüneti napot biztosítja minden kávésségéd és fizetőpincér-

nek. Erre azt a megegyezést hallottam, hogy már rég meg van. Igaz. Tudom, hisz az ezért indított harcban (1902) a vezetők között voltam. Legyünk azonban őszinték és valljuk be, hogy mindmáig sokan elsikasztották. Egy része, mert a *főnök ur* nem engedélyezte. Másik része, mert azon napon nem létező fizetését és ugynevezett kosztpénzét elvesztette.

De ma, amikor ez mindkét félre kötelező, amikor minden kávésségéd fizetését a hétnek csak 6 és nem 7 napjára kapja, akkor senkinek sem fog eszébe jutni pihenő napját elsikkasztani.

Az 5-ik pont a pihenőnap elengedéséről szól, az olyan egészen kis üzleteknél, amelyekre a szabadnap megadása elviselhetetlen terhet róna, a szakegyesület tehát *méltányosságból* a megadástól eltekint. Azonban nem köteles az ott dolgozó kávésségéd méltányos lenni.

A 6-ik pont a kisegítő ár szabályát állapítja meg. Városi üzletekben egy napra 3, az idényüzletekben 4 korona van megállapítva. Hogy ez 40—50 százalékos béremelkedés, azt bővebben magyarázni nem szükséges.

A 7-ik pont a munkaidő megrövidítéséről szólna, ezt azonban ma még nem lehetett megrövidíteni, de meg sem hosszabbítottuk.

A 8-ik pontban a heti *munkabér minimuma* van kimondva:

Minthogy a megegyezés 4 évre szól, a következő kölcsönös megállapodás jött létre. A megegyezés első két évében heti 12, a harmadik évben 13 és az utolsó évben 14 korona a legkisebb hetifizetése egy kávésségédnek. Ez a bérmegállapítás nem szól azon üzletekre, ahol már esetleg a megegyezés előtt magasabb bért fizettek; az ilyen üzletekben a magasabb bér fizetése ezentul is kötelező.

Nem állja meg helyét az a vád sem, hogy sok helyen már eddig is többet kaptak, mint amennyit az új ár szabály nyújt és így nem nyertek, ellenkezőleg, vesztek.

A 9-ik pont a szivarelárusítókról szól, vagyis kik árulhatnak az üzletekben szivart. A megegyezés szerint *csakis öreg kávésségéd*. Hogy mily vivmány ez, ítéljék meg az öreg, munkaképtelen kávésségédek, kik hosszú munkásságuk után könyörödmányon stb. kénytelenek, könnyű munka hiányában, tengetni hátralevő napjaikat.

A 10-ik pont a munkaközvetítés részrehajlatlanságát — mindkét félre — követeli a szakegyesülettől, míg a 11-ik pont a szerződészegés esetén szükséges eljárást szabályozza.

A 12-ik pont a megegyezés tartamát 4 évre állapítja meg, amely időre teljesen szükségünk van, hogy szervezetünket teljesen kiépítsük és a jövő nagy harcaira megerősítsük.

A 13-ik pont a legsérelmesebb ránk, amelynek alapján az ipartársulatnak jogában áll 20 olyan egyént egyesületünkbe tagfelvételre ajánlani, kik esetleg nem kávésségédek és ezek felvételét az egyesület meg nem tagadhatja.

Nem fűzök kommentárt részemről a megegyezés egészéhez. Amit eddig tettem, az sem a magam véleményének a kifejezése akar lenni. Szükségem volt erre ott, ahol azt tettem, hogy bárki is megértesse, felfoghassa az egyezség komplexumát, mint egy egészet. Azonban nem mulaszthatjuk el még egyet megemlíteni. Itéletemnél mindenki tartsa szem előtt még azt a vivmányt, hogy a megegyezés folytán biztosítottuk szervezetünket. Ezt biztosítani kellett ma, amikor felülről lefelé mindenki ellensége a szerve-

zeteknek. Amikor leláncolt kutyához hasonlítják a szervezett munkásokat.

És most befejezem a megegyezés ismertetését. Az ítélkezőktől csupán egyet kérek. Kérem tőlük, hogy ítéletüknél Schöppenbauer egy klasszikus mondatát tartsák szem előtt . . .

• Az az ember, aki gyaláz, napnál világosabban bizonyítja, hogy semmi valót, semmi bizonyos igazat nem tud felhozni embertársa ellen, különben az igazi dolgokat hozná fel és a hallgatókra bizná a tényekből a következtetést s ehelyett a véleményét mondja s adós marad az érvekkel, mintha ezt a rövidség okáért tenné.

Neumann Izidor.

Lezárt akták.

Némái ur felsült ravasz politikájával. Nem sikerült a lépécsalás. A kávésségek felismerték a fondorkodó, ravasz róka alattomos szándékát és ez egyszer a róka járta meg. A holló — a szakegyesület — nem volt olyan ostoba, hogy hiúságának üres legyezetésével is rászédhető legyen anynyira, hogy kiejtse a sajtót a szájából. Pedig a humánus urak így eszelték ezt ki. Mézédés szavakkal csalták, csábították a vezetőséget, hogy írja alá az ő egyezségi tervezetüket, aminek ha elegett tesz, kiesett volna az egyesület kezéből a munkaközvetítés autonómiája és kiszolgáltattuk volna a jelenlegi szervezett, öntudatos kávésségéd szaktársainkat a kizárásnak, mert szerződés által biztosított joguk lett volna bármilyen idegenfoglalkozásu egyént üzletükbe beállítani. A béke, az egyesületünk nyugodt fejlődésének biztosítása érdekében hajlandók voltunk az ipartársulat által ajánlott szerződést lényegében elfogadni, csak annyit változtattunk rajta, hogy az komplexumában *úszta, világos és becsületes* legyen. Ez a kívánságunk anynyira felizgatta a derék vacsora-társaságot, hogy egyszerűen eldobták maguktól a békét és a harcot választották.

Ennek bevezetését az ipartársulat így adja az egyesület vezetőségének tudtára:

A Budapesti kávésségek szakegyesülete tek. elnökségének Budapestén.

A kávésségek munkaviszonyainak rendezése ügyében f. évi március hó 11-én hozzánk intézett átiratát társulatunknak f. hó 18-án megtartott közgyűlése elé terjesztettük.

A közgyűlés arra való tekintettel, hogy az ipartársulat választmánya és a szakegyesület kiküldöttei között folytatott *szóbeli tárgyalások során végleges megegyezés jött létre* és az ipartársulat 1907. évi február hó 18-án tartott rendkívüli közgyűlése az ily módon megállapított egyezséget, éppen a szóbeli tárgyalások kötelező erejét figyelembe véve, fogadta el. Kimondotta, hogy az önök által utólagosan eszközölt módosításokhoz hozzá nem járul, hanem előző határozatát egész terjedelmében változatlanul fentartja és a szakegyesületet felkéri, hogy az *egyezséget tizennégy nap alatt aláírni sziveskedjék.*

Kimondotta továbbá, hogy az egyezségnek a munkabérekre vonatkozó részét a folyó évi április hó 1. napjával *minden esetre* életbe lépteti.

A midőn ezeket szives tudomásukra hozzuk, egyúttal megemlítjük, hogy az egyezséget nem a kávésségek megbízottaival, hanem csakis a budapesti kávésségek szakegyesületével köthetjük meg, mert ipartársulatunk, mint erkölcsi testület, csakis jóváhagyott alapszabályokkal bíró erkölcsi testülettel érintkezhetik, illyennek pedig a kávésségek részéről a szakegyesület ismeri el.

Felkérjük, hogy azt a napot, amelyen a szakegyesület illetékes tisztviselői az egyezséget aláírni óhajtják, velünk előzetesen közölni sziveskedjék.

Budapest, 1907 március 21.

Némái Antal s. k.
elnök.

A tizenkéttagu bizottság a választmány elé terjesztette a következő választát:

Tek. Ipartársulat!

Tek. Elnökség és Választmány!

Azon értesítésüket, hogy a f. hó 18-án tartott rendes évi közgyűlés megalkodja a február 18-án tartott rendkívüli közgyűlés megállapodásához, sajnálattal vesszük tudomásul.

Mi a magunk részéről minden lehetőt elkövettünk, hogy a kávésségek a nekik felajánlott egyezséget elfogadják.

Mivel azonban a fizetésrendezés bérminimumát, rendkívül alacsonyságánál fogva, csak úgy tudtuk elfogadhatóvá tenni, hogy erkölcsi garanciák tekintetében kellett több biztosítékot nyújtani. Ennélfogva lehetetlenség a Tek. Ipartársulat

álláspontját magunkévá tenni, de kénytelenek vagyunk magunkat a közgyűlésünk utasításához tartani, amely szerint, ha az ipartársulat módosításunkat el nem fogadná, abban az esetben megbízatásunk minden további tárgyalásra nézve megszűnt.

Ha ilyképpen megbízatásunk a kávésségek kezeibe szállna vissza, természetesen a vezetőség megszűnt felelős lenni arra nézve, hogy a tervezett fizetésrendezés minden erkölcsi garanciák nélküli létrehozatalát a kávésségek kellő megnyugvással fogadják-e el.

Tisztelettel

Budapest, 1907 március 22.

Mint a budapesti kávésségek megbízottai:

Farkas János.

Tauszig Samu.

Fodor Pál.

Vigh István.

Fekete Lőrinc.

Neumann Károly.

Guttman Dezső.

Schwartz Béla.

Szlovák Zsiga.

Gárdos Sándor.

Geldzehler M. Károly.

A választmány ezen előterjesztést elfogadta és a következő nyilatkozatot csatolta hozzá:

Tárgyalva a Budapesti kávésiipartársulat folyó hó 18-án tartott rendes évi közgyűlésen hozott határozatát, kimondja a választmány, hogy a bizottságnak fentebb kifejtett indokainál fogva, az ipartársulat által kínált szerződést alá nem írhatja.

Budapest, 1907 március 22.

Boór Jenő,

jegyző.

Farkas János,

alelnök.

Neumann Károly,

elnök.

Weisz D. Dani.

ellenőr.

Keszeg Flóris.

v. t.

Ezzel az ügy befejeződöttnek látszott. A kávésségek a maguk részéről készültek a harcra.

A nyilvános gyűlésről szóló tudósításunk beszámol, milyen méretű, következményeiben milyen nagy horderejű lett volna ez a harc.

Nem a kávésségek lettek volna okai; hisz az ő bizottságuk elment az engedékenységek legmesszebbmenő határáig. De a kávésiipartársulat néhány uszító tagja a végletekig feszítette a húr és hogy el nem pattant, azt csak az utolsó pillanatban magát közbevető két kávésnak, Harsányi és Weingruber kartársaiknak köszönhetik.

De köszönhetik a kávésségeknek is, kik felismerve a kávések hajlandóságát a békekötésre, megelégedett az erő azon nagyszerű játékával, melyet a munkásosztály összetartása a tőke bizonytalan hatású eszközeivel szemben produkálni tud.

Szervezeti ügy. Felkérjük a helyicsoportok vezetőségeit, valamint az egyes elvtársakat, hogyha birtokában vannak a múlt évi 6. számú lapnak, úgy küldjenek be 8 darabot és a 23. számból 2 darabot. Kérjük ezen kérelmünk lehető sűrűs elintézését.

A kiadóhivatal.

Válasz

Fenyves Henriknek „Magyarország összes pincéreihez“ című röpiratára.

Fenyves Henrik — mint röpiratában mondja — soha nyilvánosság elé nem lépett. Okosabb lett volna, ha most sem teszi.

Magam is szép és dicsérendő dolognak tartom, ha egy arra hivatott pártatlan egyén közérdekből, az egész magyar pincérség érdekében felemeli szavát, hogy a pincérség helyzetén javítson, de mikor egy szövetkezeti titkár (?) egyedül abbéli aggodalmában, hogy a pincércsoport az ő szövetkezetét esetleg fuképnél hagyja és ezáltal nem a magyar pincérek érdeke, hanem egyesegyedül az ő magánérdeke szenvedne, elejétől végig valótlán leleplezésekkel áll elő, — ez, hogy enyhén fejezzem ki magam, a legnagyobb mértékben elítélendő dolog.

Mert mi a röpirat alap gondolata? Egyedül az, hogy a pincérek jobb helyzetben vannak, ha szövetkezetnél és különböző szövetkezeteknél veszik fel óvadékaikat és egyéb szükséges kölcsöneiket, mintha valamennyien egy részvénytársaságba tömörülnek, amely részvénytársaság részvényeinek nagy része az ő kezükben lesz.

Azt hiszem, felesleges is e helyűt bőven kifejtenem, mennyire valótlan, sőt rosszhiszemű ezen állítás. Mert hiszen egyrészt mindenki tisztában van azzal, hogy a szövetkezetek nem adnak, de nem is adhatnak olyan kamatláb mellett kölcsönöket, mint a részvénytársaság, másrészt meg azzal is, hogy a magyar pincérség anyagi és erkölcsi ereje százszorosán és ezerszeresen emelkedni fog, ha nem forgácsolódnak szét öt-hat felé, hanem egy intézetbe tömörülnek. Ez az intézet — szerény nézetem szerint — nem lehet szövetkezet, hanem csakis részvénytársaság.

Olyan fontos és életbevágó érdeke a pincérségnek ez az összetartás és együttműködés, mint a mindennapi kenyér; azért ne fájjon a feje a t. cikkirő urnak, hogyan fogják a pincérek a szükséges részvényeket jegyezni; nagyon rosszul ítéli ő meg a magyar pincérség akaraterejét és fejlődési képességét, ha nem tartja képesnek arra, hogy egy ilyen fontos cél eléréséhez szükséges részvényeket jegyezzen.

Ezzel be is fejezhetném válaszat, de még röviden rá akarok mutatni arra, hogy mennyi rosszakaratu valótlanság foglaltatik a röpiratban.

Nem igaz, hogy a részvénytársaság csak négy részvény jegyzése ellenében fog óvadékot folyósítani; nem igaz, hogy a szövetkezetek egyedül a biztosítéki alap lefizetése ellenében folyósítanak óvadékot, mert köztudomásu, hogy ezt csak részjegyek és üzletrészek jegyzése és lefizetése ellenében teszik. Az az állítás, hogy majd egy pikkoló befurakodik a részvénytársaságba és kitur állásából egy érdemes főpincért, egyszerűen nevetséges, mert hiszen ez éppen akkor, ha a főpincérek egy társaságba egyesülnek, lehetetlen lesz, másrészt meg köztudomásu, hogy a főpincér-csoport tagjai közé azt a pincért veszi fel, akit akar és akit odavalónak tart. Pikkolók és nem pincérek csak az országos óvadékletéti társaságnál vétetnek fel bizonyos díj mellett.

Az egyedüli igaz állítás a röpiratban, amit a kereskedelmi törvényből idéz, az, hogy «a részvénytársaságnak saját részvényeit megszerezni vagy zálogba venni nem szabad»; ezt azonban nem is teszi.

Már fentebb kifejtettem, milyen életbevágó érdeke a pincérségnek a részvénytársaság megalakulása és azért ebben a tekintetben is nyugodtan alhatik a tisztelt cikkirő ur; a magyar pincérek ezen részvényeket nem azért fogják megszerezni hogy azokat eladják vagy zálogba adják, hanem azért, hogy valamennyien egy részvénytársaság tagjai legyenek. Amíg a magyar pincérségben annyi fejlődésképeség és önállóság lesz, mint ma van, addig nem lesz szükség arra, hogy a pincérek részvényeit a részvénytársaság visszaváltsa vagy zálogba vegye. De az már valótlanság, hogy az áru- és értéktőzsdén csak 8,000.000 kor. alaptőkével bíró részvénytársaság részvényei jegyeztetnek, mert ehhez csak 1,000.000 korona alaptőke szükséges (igy pl. a «Hermes» váltóüzlet részvénytársaság részvényei, bár annak alaptőkéje csak 1,000.000 korona, a tőzsdén jegyezve vannak). Tehát ezen tekintetben is nyugodt lehet a cikkirő ur, mert ha — amit nem hiszek — akad majd magyar pincér, aki részvényeit el akarja adni, vagy el akarja zálogosítani, annak ehhez is bőséges alkalma lesz.

Ezzel befejeztem mondanivalóimat, melyekkel, azt hiszem, kézzelfoghatólag megcáfoltam a röpiratban foglalt nagyhangu valótlanságokat, de befejeztem a Fenyves urral való vitát is. Mielőtt azonban ezt tenném, kérdezem a tiikár(?) urtól: miért akarta éppen ehhez az intézethez hozni csoportját? Talán csak

nem azért, mert a kamatlábat az Ön nagynevű szövetkezte 4%-kal felebb emelte?

Miért ígért Ön egy fővárosi orvosnak 2000 kor. tiszteletdíjat, ha Önt és csoportját ide beprotezsálja?

Erre adja meg Ön Magyarország főpincéreinek az igaz választ!

Most, midőn a magyar pincérség ilyen nagyfontosságú érdekeiről van szó, nincs idő arra, hogy egy, az ő magánérdekeit féltő ur kiruccanásaival még ezentul is foglalkozzam. Annyit azonban mondhatok, «nagyon örülök, hogy a mocsarak lakói megmozdultak, mert ebből azt következtetem, hogy a lővés talált».

A magyar pincérség anyagi és erkölcsi erejének a legközelebbi időben bekövetkezendő óriási fejlődése fogja megmutatni, mily őszintén dolgoztunk és dolgozunk mi a magyar pincérség érdekében és milyen szinigazság mindaz, amit jelen soraimban elmondottam. Kívánom, hogy a magyar pincérség összetartása még fokozódjék és munkásságunk így igazán eredményes legyen!

Schwarcz Béla,
főpincér.

A borralaló.

Mikor e címet írom, önkéntelenül eszembe jut az a zsigori ember, aki a gyereket a boltba küldi, ad neki 4 fillért, a szívére kötve: «el ne költsd valami hiábavalóságra, hanem vegyél magadnak egy pár csizmát».

Körülbelül mi is úgy vagyunk azzal a 4—6 fillérnyi borralalóval; elszaladunk a kért kávéért és minden hozzátartozandóval kielégítjük a vendég igényeit, ami gyakran, ha összeadjuk, megfelel akkora utnak, mint a Budapesti Hirlaptól a — Népszaváig. Sőt még többet nyújtunk azért a borralalóért: a mai viszonyok közt a vendég, aki elköltötte a piccolóját, már megváltotta magának azt a jogot, hogy a felszolgáló pincérrel gorombáskodhasson. Tisztelet a kivételnek, de merem állítani, hogy minden 5-ik 4 fillérnél, azaz vendégnél oly hangot kell eltűrni, amelyért akár melyik «nemzetfentartó» elem ökölrel válaszolna. Mindez azonban még nem lenne oly nagy baj (az arca szökött vér visszafut az erekbe), ha az a borralaló, amelyért a pincérnek annyi sokat kell tűrni, tényleg borralaló volna s nem a fáradságos kiszolgálás éhbére. Borralaló! És nem a létfentartás eszköze. Borralaló! És nem a lázadó gyomor csillapítója. Akkor még érthető volna részben a pincérnek baromi türelme. Igaz ugyan, hogy minden más kereskedő vagy iparos áruinak vagy termékeinek értékesítésénél többé-kevésbé ki van téve a fogyasztó szekaturájának — de a mi viszonyainkhoz nem hasonlítható. A szabó a ruha árát követelheti, sőt még az osztálybiróság is megítéli az árát, de mi a felszolgáló díjat — borralalóként kapjuk. Miért nincs itt jog? Miért van itt ajándék az én munkaerőmnek áruba bocsájtásáért?

Sokan azt fogják mondani, hogy egyoldalú vagyok és nem ismerem el, hogy a vendég a konzumációnál már megfizette a kiszolgálási díjat. Ez nem áll. Én ezt nagyon jól tudom, de azt is tudom, hogy az iparos és kereskedő munkásának a munkabért készpénzben fizeti, míg ellenben a pincéreknek (az éttermekben) maradék ételek és 20—24 korona, (a kávéházakban) a legjobb esetben 20—30 korona jár ki havonta s ebbe bele van számítva az ugynevezett kosztipénz. Már pedig ilyen fizetésből nem lehet smokingban járni s naponta inget és gallért váltani,

16—18 órás munkát végezni, úgy, mint azt a munkálatók megkövetelik, mert a mai viszonyok között ez a fizetés egy tál lencsére és kapupénzre is kevés.

Egészen más színe volt a borraivalónak abban a korban, amikor még a szálloda csak — megszálló, az étterem csak — kosztoló és a grand caffè csak — kávézó volt, amikor a vendégek igényeit egy 12—14 éves gyerek (a fici) is kitudta elégíteni, aki beérte a princi ur részéről a neki kijáró napi pofonokkal és a kokszos-pincében álló pricscsel; ha 3—4 évi «tanulás» után megkapta az első — oh! — borraivalót, akkor az atyai gondoskodás alatt levő pincér meg volt elégedve, de különösen ha a pofonok helyett kenyeret és ételmaradékot, a prics helyett pedig ágyat kaphatott. Ezek voltak t.i. azok a jó patriarchális idők, amelyeket a vendéglősök és kávéosok, no meg a Kalmár Fábiánok visszaáhitoznak.

Csak hogy a korról haladni kell. És a munkálatók haladnak is a korról, mert az akkori piccolók ára 16 fillérről 36—44 fillérré emelkedtek, ugyanily arányban a vendéglői cikkek is. A régi kávéházakat meg lehetett venni 1—2 ezer pengő forintért, míg egy mai harmadrangu kávéház hihetetlen magasra szökött, mert pl. az ilyenfajta kávéházra egy bank 80.000 koronát adott a napokban is. Tehát mindez azt bizonyítja, hogy a tőke értéke emelkedett a mi iparunknál, de a munka értéke megmaradt a régi «spott-preis».

Ime tehát, a mi szakmánknál a munkást nem fizetik, de megengedik (?) nagy kegyesen, hogy borraivalót szedhessenek a — vendégektől. Ez így nem maradhat! Kapjon a pincér oly fizetést, amelyből megélhet, mint minden más bérmunkás vagy a felszolgált konzumáció után bizonyos százalékot, amelyet kiszolgálás céljából beszámítson a vendégnek, úgy mint Angliában és Franciaországban van, ahol a pincérmunkást nem borraivalózzák le, hanem biztosítva van a jövedelme, amelyet jogosan követelhet is; így van ez Németország nagyobb városaiban is, ahol a revier-rendszer kitűnően bevált.

Tehát mi nem borraivalót, hanem munkabért akarunk. Csak hogy amíg ezt nyugaton mindenhol békés uton bevezették, addig nálunk, Ázsiában, akarom mondani Magyarországon «hazátlan bitangoskodni kell», miután a türhetetlen munkaviszonyokkal és a kutyához hasonló bánásmóddal a pincérmunkásságot az osztályharcba kergették és erre aztán azt mondják, hogy «hazátlan bitangok» vagyunk.

És ez természetes. Mi inkább akarunk jóllakott hazátlanok, mint éhes hazaffyak lenni, mert mit ér nekem a hazafiaskodás, ha nem vagyok «fajmagyar», akinek az állam megfizeti az ő hazafiságát. Adja a munkabért akár a vendég, akár a vendéglős vagy kávéos, ne tekintsük azt ajándéknak, amikor munkacserőnköt adjuk cserébe. Munkabér kell és nem borraivaló, mint minden más bérmunkásnál, hogy annak a falat kenyérnek ne legyen oly keserű ize, amit lehulló morzsaként dob oda a — tőke. Cs. B.

Nyilvános gyűlés.

Közel 800 kávésségéd gyűlt össze 27-én, este, a *Baranyai-féle vendéglőben*, hogy a már egy hónap óta húzódó egyezkedési ügyben döntsenek. A kiküldött bizottság és a kávésiipartársulat vezetősége között a tárgyalás megszűnt azon egyszerű oknál fogva, mert az ipartársulat választmánya a szóbeli tárgyalások megállapodásait megszegte. A kiküldött bizottság

mindamellettt állta a megállapodást és csupán annak a pontnak az eltörléséhez ragaszkodott, amit már a szóbeli tárgyalások során is követelt.

A gyűlésen, melyen *Fodor Pál* elnökölt, jegyző *Kalmár Emil* volt, *Farkas János* mint a bizottság előadója ismertette a helyzetet és beszédében élesen támadva a kávésiipartársulat vezetőségének magatartását, visszafordítja Némaiék rágalmát az ipartársulat vezetőségére, kik a tárgyalások egész során csak arra törekedtek, hogy valamiképp a kávésségeket becsapják. A ravasz módon összeállított egyezségi tervezet egész komplexuma arra vall, hogy *Némaiék* csakugyan akartak valamit adni, ami azonban nem lett volna egyéb mézes madzagnál. A furfangosság mesterműve volt ez a tervezet, mert amit az egyik pontban megadtak, azt a másikban alattomosan visszasivták. Különösen sérelmes volt az 1. pont függeléke és ez az, ami törölve lett. Ebben már előre keringőre hívták fel *Flór* és *Sarkadi* őrzőangyalokat, biztatva őket, hogy csak bátran és sietve csinálják meg sztrájk-törő gyárukat és fogjanak hozzá a szállítás nemes mesteriségéhez, hiszen nekik is megadják a közvetítési jogot. A 2. pont függeléke szintén egyike a legveszedelmesebb aknáknak, mert ez meg egyenesen a létérdekünk ellen tör. Ennek a pontnak a takarója alatt bármilyen kétes egzisztencia, az élet bármilyen szerencsétlen hajótöröttje a mi pályánkon biztos menedéket találna. Az ipartársulat ezt hatalmi fegyvernek nézi, valójában pedig csak önvédelmi eszköz. Miután a megegyezés ezen két pontnál meghiúsult, a szónok ennek folytán kijelenti a gyűlésnek, hogy a bizottság tagjai megbízatásukat visszaadják a kávésségedek kezébe.

Utána *Neumann Jzidor* elvtárs vette át a szót, ugyancsak az ipartársulattal foglalkozva. Különösen *Némai Antal* ipartársulati elnök rágalmazásait utasítja erélyesen vissza. Kiemeli, hogy amilyen jól fizetett szervező bizottsági tagok csinálják a pincérek ügyét jól, épp oly jól fizetett ipartársulati elnök vezeti az ipartársulat ügyét, de rosszul. Beterjeszti a következő egyezségi tervezetet, amelyet elfogadásra ajánl:

1. Az üzletben alkalmazott kávésségéd (fizető pincér) közvetítésére csakis a «Budapesti Kávésségedek Szakegyesülete» illetékes.

2. A kávésségedeknek (fizető pincéreknek) hetenként a hétnek egy napján teljes 24 órás munkaszünet adandó. A szabadságot élvező munkás a szüneti napon fizetését nem veszítheti el. A szabadnapos munkás helyettesítéséről a munkálató gondoskodik.

A nyári (szezón) üzletekre nézve a szabadnap nem kötelező.

3. Kiszegítés esetén az alkalmazott kiszegítő városi üzletben vasár- és ünnepnap egyaránt 3 (három) koronát, nyári (szezón) üzletben hétköznap 3 (három) korona, vasár- és ünnepnap 5 (öt) korona kiszegítési díjat kap. A nyári (szezón) üzlet tulajdonosa azoknak a kiszegítőknak, akiket délután 5 óráig munkába nem bocsát, hétköznap, vasár- és ünnepnap egyaránt 2 (kettő) koronát tartozik fizetni.

4. Munkaidőre nézve a következő szabályzat irányadó: A nappali kávésségedek (tűzelő pincér) munkaideje reggel 6 órától este 8 óráig, a déltől zárásig dolgozók délután 1/2 1-től éjjeli zárásig úgy, hogy mindennap felváltva más-más egyén éjjel 12 óra után szabad legyen. A nappali munkások ebédideje két órában állapítatik meg, és pedig megfelelő felváltásban.

A déltől zárásig dolgozók vacsora ideje 1 órában állapítatik meg.

5. A munkabér hetenként utólagosan fizetendő és heti 14 (tizennyolc) koronában állapítatik meg az

eddig érvényben volt magasabb fizetés leszállításának kizárásával. A munkabérből más, mint a betegsegélyző-pénztári díj, le nem vonható. A tekeasztalok tisztítása a tekeőrökre (markőr) nem kötelező és annak tisztításáról, mint a kávéházi berendezéshez tartozó butorról, a kávé gondoskodik.

6. Tanoncok tartása nem kötelező; szivar elárúsításra csakis öregebb kávésségédek alkalmazandók.

7. Ha ezen egyezmény megszegése miatt akár a munkások, akár a munkáltatók részéről panasz merülne fel, akkor erről egyrészt a kávésségédek megbizottai, másrészt a munkáltatók által szabadon választott képviselő együttesen tárgyalnak és döntenek.

8. Ezen egyezség az aláírást követő hét első napján, hétfőn lép életbe és addig marad érvényben, míg az ipartársulat és a szakegyesület között kollektív (végérvényes) szerződés nem jön létre.

Elnök ezen követelésekre nézve leszavaztatja a gyűlést, amit az *egyhangulag elfogadott*.

Elnök ezen követelésekre nézve leszavaztatja a gyűlést, amit az *egyhangulag elfogadott*. Neumann azután még két határozati javaslatot is beterjesztett, melyek a következők:

I. Határozati javaslat.

A Budapesten, 1907 március hó 27-ikén a *Baranyai*-féle vendéglőben megtartott nagy nyilvános pincérgyűlés kimondja:

1. Tudomásul veszi a kávésipariársulathoz 1907 március 18-dikán tartott rendes évi közgyűlésén hozott azon határozatát, hogy a kávésségédek által pontozatokba foglalt és a kávésipartársulathoz benyújtott fizetési és jogi kiválalmait el nem fogadta;

2. nem veszi tudomásul a kávésipartársulat által a kávésségédeknek felajánlott 12 korona hetibérminimumot, miután a felajánlott bér a kávésségédek igényeit ki nem elégíti;

3. kimondja tehát a fentnevezett helyen és napon tartott nagy nyilvános pincérgyűlés, hogy a kávésipartársulattal minden tárgyalást megszakít és elfogadja az e gyűlésen ismertett újabb követeléseket;

4. kimondja még a fent megnevezett napon és helyen tartott nagy nyilvános pincérgyűlés, hogy az elfogadott pontozatoknak megvalósítását semmiféle bizottságra nem bizza, hanem minden üzletben az alkalmazott kávésségédek egymással szolidaritást vállalva, semmiféle áldozattól vissza nem riadva, fogják azokat kivívni;

5. végül megbotránkozással utasítja vissza az 1907 március 27-dikén a *Baranyai*-féle vendéglőben megtartott nagy nyilvános pincérgyűlés a kávésipartársulat elnökének a folyó hó 18-dikán megtartott kávésipartársulati közgyűlésen tett azon hitvány, alávaló rágalomát, miszerint a kávésségédek és főpincéreknek mai helyzetével való elégedetlensége csupán egy pár jól fizetett szervező bizottsági tag izgatásának tudható be.

II. Határozati javaslat.

A Budapesten 1907 március hó 27-én a *Baranyai*-féle vendéglőben megtartott nagy nyilvános pincérgyűlés megállapítja, hogy a kávésipartársulathoz 1907 március 18-án megtartott rendes évi közgyűlésén az ipartársulati elnöknek a kávésségédek és fizetőpincérek kereseti viszo-

nyaira vonatkozó kijelentései, valamint azoknak az összes napilapokban történt közzététele, továbbá a 12 korona heti fizetés felajánlásával az az egyedüli célja a kávésipartársulathoz, hogy az üzleteikben felszolgált áruik árát tetemesen felemelhessék.

Ezért tiltakozik a fent megnevezett helyen és napon megtartott nagy nyilvános pincérgyűlés ezen furfangosan és ravaszul kiesztelt zsarolás ellen annál is inkább, mivel e merénylet a nagyközönség előtt már is olybá van feltüntetve, mintha ezt a kávésségédek tulkövetelése okozná.

Ezek alapján kimondja és megbizzza a nyilvános gyűlés a budapesti kávésségédek szervező bizottságát, hogy a kávésségédek által tervekbe vett indokolatlan zsarolásra a nagyközönséget sajtó útján felvilágosítsa és egyben igaz ügyünk támogatására felkérje.

A beterjesztett határozati javaslatok felett az elnök elrendeli a szavazást, amelyeket a jelenvoltak óriási lelkesedéssel magukévá tettek. Az elnök zárószavai után az impozáns gyűlés lelkes hangulatban véget ért.

SZEMLE.

Szerkesztőváltás. *Boór* Jenő szaktárs, lapunk eddigi szerkesztője megvált állásától. A szervező bizottság legutóbb tartott ülésén helyette *Fodor* Pált választotta meg.

Egy furcsa hír. A napokban néhány napilapban egy közlemény jelent meg, amely azt adta hírül, hogy a kávésségédek nincsenek megelégedve az ipartársulattal kötött egyezménynyel. E célból majd nagy gyűlést hívnak egybe, ahol azt megsemmisítik. Mi jól tudjuk, hogy minálunk nagyon sokan informálják a sajtót. Minden kávésségéd, akinek van egy ujságíró vendége, lead egy-egy ilyen értesítést, tehát teljesen ellenőrizhetetlen a forrás, ahonnan az fakad. A szaktársak nagyon jól tennék, ha nem eresztenének szélnek ilyen kacsákat, mert nem jó vért szül azok előtt a szaktársak előtt, kiknek még nem volt alkalmuk az egyezmény pontozatait megismerni és tanulmányozni. Minden egyes szaktárs kellő felvilágosítást nyerhet a vezetőség tagjainál, ha hozzájuk fordulnak valamelyik pont helyes értelmének a magyarázata végett. A vezetőségnek elég baja lesz a munkaadókkal megértetni a változott helyzetet és elég kemény munka lesz azt az egész vonalon életbeléptetni. Ne szaporítsák tehát még a szaktársak is a bajokat és a bonyodalmakat.

Idill a «Fészek»-ből. Kávéfőző elvtársaink is, mint modern munkások, megindították a mozgalmat oly irányban, hogy a régen elavult kosztópénz-rendszert kiküszöböljék és helyébe a hetibért behozzák.

Persze, ez nem tetszik gögös munkáltatóinknak, mert ismét látja azt, hogy a szervezett munkások mindinkább felismerik osztályhelyzetüket és azon javítani iparkodnak.

Igy nem tetszik ez Ólmosi Józsefnek (a mi barátunknak?) sem. Nagyszombat napján hényszeríteni akarta elvtársainkat arra, hogy az általa felajánlott fizetési feltételeket írják alá, amit persze kávéfőző elvtársaink, öntudatos munkásokhoz méltóan, megtagadtak.

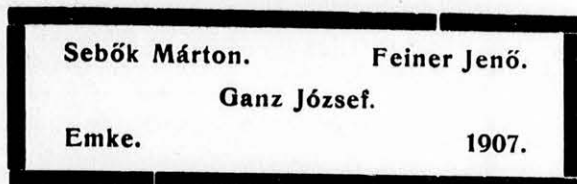
Másnap, azaz vasárnap este, ugyanígy akarta kényszeríteni a kávéfőzőt, aki szintén megtagadta aláírását. Miután azonban erőlködésének hiábavalóságát belátni kényszerült, ezen annyira felbőszült a szegény Józsi, hogy elvtársunkat lecsirkefogózta s mindenféle sértő jelzővel illette (amit tulajdonképpen

ő érdemelt volna ki tőlünk), azután pedig *revolvért fogott reá és kényszerítette, hogy munkáját abbahagyja.*

Ezekután elvtársaink arra kérték őt, hogy lehetőleg békés uton intézze el a felmerült differenciákat, ő azonban ehelyett a takarítónét akarta a konyhába beállítani, amit kávésségéd szaktársaink persze nem tűrtek el szó nélkül. Erre ő kiadta a bizalmiférfi munkakönyvét és az egész személyzetet lecsirkefogózta és legazemberezte, mert szocialisták. Elvtársaink ezek után nem tehettek egyebet, minthogy egymással szolidaritást vállalva, a munkát valamennyien abbahagyták.

Az ügy most abban a stádiumban van, hogy Ólmosi ismét beadta derekát és tárgyalásokba bocsátkozott, miután nem sikerült neki ama gonosz szándéka, amelyet titokban mind-
eddig táplált.

Minden külön értesítés helyett!

A «**Velence**»-kávéház főpincérei felől a napilapok azt a téves hirt közölték, hogy sztrájkőrök voltak. Kijelentjük, hogy ez tévedésen alapszik, mert az említett főpincérek a szaktársak teljes megelégedésére szervezett munkásokhoz méltóan viselték magukat.

Szaktársak! E hó 18-án, csütörtökön este 8 órakor kedélyes estélyt rendezünk a budapesti kávésségédek dalárdájának hivatalos bemutatkozása alkalmával. A műsor igen változatos. Utána tánc következik. Bővebbet a meghívón. *A vigalmi bizottság.*

A következő átiratot vette a szervező bizottság:
T. elvtársak!

Mi, alólirottak a folyó hó 25-én tartott értekezleten kimondottuk annak szükségességét, hogy az osztályharc alapján szervezett munkássághoz csatlakozunk.

Kényszerítő hatással voltak reánk az ügynöki közvetítés visszaélései, zsarolásai.

De legfőképpen kényszerít bennünket a szervezkedésre az, hogy naponta tizenhárom óra hosszat minden megszakítás nélkül vagyunk kénytelenek fárasztó, idegölő munkában, füstös és zárt helyiségben tölteni, *nyomorult éhbérért.*

Azért fordulunk a t. elvtársakhoz, hogy bennünket ebben a mozgalmunkban a legmesszebbmenőleg támogassanak; támogassanak pedig erkölcsileg úgy, hogy az üzletekben a bizalmiférfiak hassanak oda, hogy csakis a kávéházi felirónók szabadszervezetének tagjaival dolgozzanak.

A kávéházi felirónók mozgalmi bizottsága megbízásából:

Fodor Pál, titkár.

A magunk részéről kötelességévé tesszük a szervezett kávésségédeknek, hogy ezen mozgalmat minden eszközzel támogassák és erősítsék.

**Horváth János, a Szarvas-kávéház fel-
szolgálója** még mindig nem szabadult fel az alól a középkori gondolkodás alól, amely a zulukaffereket is jellemzi és amely miatt nem érti meg a szervezkedés szükségességét. Felhívjuk a szaktársak figyelmét ezen diszpéldányára a butaságnak, hogy kézzelfogható argumentumokkal győzzék meg őt az osztálytudatos szervezkedés fontosságáról.

Nyilatkozat. Azon híresztelésekkel szemben, mintha én a kávésségének segédkezet nyújtanék, hogy a kávésségédek igazságos ügyét letörjék, kijelentem, hogy ez rosszakaratu rágalom, melyet ellenségeim terjesztenek rólam.

Budapest, 1907 március 29.

Blau A. Ignác.

Nyugtázás. Hajduska József az Emkéből 10 koronát a munkanélküli alap javára hozott. Oly összeg, mely két ur között vita tárgyát képezte és amelyről kölcsönösen munkanélküli alapunk javára lemondtak. Köszönettel nyugtázzuk.

Hymen. Krausz Vilmos szaktárs 1907 március hó 20-án nőül vette Nánásy Aranka kisasszonyt Budapestről.

Csóka Jenő és Kis Ilonka jegyesek.

Hajza a szakszervezetek ellen. A történelem feljegyezheti, hogy a huszadik században volt még ország Európában, ahol a munkás-szakszervezeteket, a munkáltatók kívánságára, felfüggesztették. És nem Oroszországban történt ez, ott éppen most vannak azon, hogy munkások egyesülési és sztrájkszabadságát biztosítsák. A «szabadság szigetén», dicső Kossuth Lajos fiának minisztersége alatt történt ez a merénylet a kultúra és az egyéni szabadság ellen. Március 6-án Andrássy belügyminiszter felfüggesztette a **budapesti kávéfőzők szakegyesületét** és a budapesti kőművesek szakosztályát. Két nappal később pedig a vas- és rézbutormunkások szakosztályát felfüggesztették fel. A miniszter rendelkezései kapóra jöttek a vidéki basáknak. Gyöngyös és számos vidéki város hatósága a saját hatáskörében felfüggesztette a helyicsoportokat. És miért? Nos hát, mert a szakszervezetek kényelmetlenek a munkáltatóknak. A munkaerő határtalan kizsákmányolását korlátozzák és felvilágosítják a munkásokat. Ez pedig nagy bűn a fekete banda szemében. A «demokrata» kormány szociálpolitikája abban áll, hogy a munkások amugyis korlátolt jogait az egész vonalon elkobozza, a munkáltatók táborában pedig szabad a vásár. A szakszervezeti tanács már a múlt év december havában beadványt intézett a kereskedelemügyi miniszterhez, melyben rámutatott arra, hogy az összes munkáltató testületek, még az ipartestületeket sem kivéve, kizárásokat rendeznek, fekete listákat bocsátanak ki és alapszanályellenes működést folytatnak. Eddig azonban még egyetlen munkáltató testület ellen sem indított vizsgálatot, a munkások egyesületeit azonban megrendelt denuncziálás alapján, minden előzetes vizsgálat nélkül felfüggesztik. Ez a botrányos eljárás annyira felizgatta a munkásságot, hogy a szakszervezeti tanácsnak és a pártvezetőségnek nagy megerőltetésbe került az általános sztrájk kitörését megakadályozni. Egy hatalmas népgyűlés azonban tiltakozott az elkövetett merénylet ellen és felhívta az ország munkásságát, hogy az amugy is korlátolt egyesülési jogát a legvégsőbb eszközzel, tehát a tömegsztrájk eszközével védje meg. Ez az eszköz pedig akkor alkalmazandó, ha a kormány a felfüggesztett szakszervezeteket feloszlatná.

A hajza eddig a következő eredményt érte el.

Március 4. A szegedi nyomdászok szakegylete ellen a munkáltatók uszítására vizsgálatot indít. Röpiratokat koboztat.

Március 6. A budapesti kőművesek szakosztályát és a **kávéfőzők szakegyletét** felfüggeszti.

Március 8. A vas- és rézbutormunkások szakegyletét felfüggeszti.

Március 11. Békéscsabán felfüggeszti az Achim-féle földmunkás-szakegyletet.

Március 12. Temes-, Torontál- és Pestmegyében feloszlatja a Földmunkások Szövetségének körülbelül 40 csoportját.

Március 13. Az ácsok országos szakegyesületének **nagyváradi csoportját** a **budapesti építőmesterek** uszítására felfüggeszti.

Március 18. Vizsgálatot indít a budapesti **gázgyári munkások** szakosztálya ellen.

Március 20. Jóváhagyja az **Építőiparosok Orsz. Szövetségének** alapszabályait. E szerint a munkáltatók szövetségének alapszabályszerű joga van ezentúl: a munkásokat kizárni, fekete listát vezetni, egymást sztrájk, bojkott, valamint kizárás esetén a szövetség útján segíteni, a belépni vonakodó vagy az engedelmességet megtagadó munkáltatókat megrendszabályozni.

Március 22. A munkáltatók uszítására vizsgálatot indít valamennyi **aradi szakegyesület** és szövetségi csoport ellen.

Március 24. A debreceni szobafestők szakcsoportját minden vizsgálat nélkül egy munkáltató feljelentésére feloszlatja. Óriási katonai készenlélet rukkoltat ki és minden áron provokálni akarja a munkásokat, hogy azután **vérbé fojthassa** a debreceni mozgalmat.

— *Vizsgálatot indít* a dunacsépi földmunkások csoportja ellen.

Március 25. A sztrájkban álló mohácsi molnárok szakcsoportját *felosztatja*.

— A nagykanizsai építőmunkások szakcsoportját a munkáltatók kívánságára *felosztatja*.

Március 26. Eddig a napig Temes vármegyében legújabbban *betiltotta* a Földmunkások Országos Szövetségének ujaradi, zárdaszentgyörgyi, gajtajai, nagyszemplaki, románszlamorai, szkulyai, lippai, kisbecskereki, dettai, birdai, iklodai és török-zákosi helyicsoportját.

— Kiskunfélegyházán az építőmunkások helyicsoportját *vizsgálat nélkül* a munkáltató szövetség kérelmére felfüggeszti.

A «nemzeti demokrata» kormány tehát, ha összegezzük a számadást, nem egész négy hét alatt 13 egylet ellen *vizsgálatot indított*, 5 egyletet *felfüggesztett* és 55 egyletet *felosztatott*. Ugyanakkor engedelmet adott a munkáltatók szövetségének mindazon «bűnök» elkövetésére, a melyekért életrehalálra üldözi a munkásszervezeteket.

Az uszítók meg lehetnek elégedve kedves kormányukkal. Derék munkát végeztek. De azért ne dicsérjék nyugta előtt a napot.

Minden öntudatos kávésségéd tagja a Budapesti Kávésségédek Szakegyletének.

HIVATALOS RÉSZ.

Jegykönyv, felvétel az 1907. március hó 19-én tartott választmányi ülésén. Jelen nem voltak: Boór Jenő, Tauszig Samu, Vigh István, Szalay Lajos, Stern Ignác, Deutsch Béla, Grünwald Gusztáv, Bagó József, Szlovák Zsigmond, Riesz Gyula, Gárdos Sándor, Schwarz Béla, Geldzähler Károly. Elnök: Neumann Károly. Jegyző: a tárgyaláson levő Boór Jenő helyett Fodor Pál.

Deutsch számvizsgáló betérjeszti a múlt évi zárszámadást és takarékosra inti a választmányt. Tudomásul vétetett. Egyszermind indítványozza a könyvelő mellőzését s a könyvelői teendők díjtalan elvégzésére ő ajánlkozik. Farkas alelnök, az alapszabályok §-aira hivatkozva, nem vállalja a felelősséget az esetleges hibákért a hatósággal szemben. Elnök határozatilag kimondja a könyvelőnek szükségességét.

Farkas ü. alelnök betérjeszti a február havi zárszámadást, mely tudomásul vétetett. Továbbá jelenti, hogy a szegény gyermekek felruházására gyűjtött összeghez még 94 korona hiányzik; ajánlja, hogy a választmány pótolja ki a hiányzó összeget. A választ ez indítványhoz hozzájárul.

Farkas ü. alelnök jelenti, hogy a Vasvári-féle tartozásban kiegyezett havi 50 korona törlesztéssel. Tudomásul vétetett. Ismerteti továbbá a kávéspartársulathoz intézendő átiratot, mely tudomásul vétetett. Bejelenti a bérlő kérelmét, hogy a nyáron át a kör helyiségét mással vezettethesse. A választmány ragaszkodik a szerződéshez és ha mégis távozni kíván, úgy nem óhajt akadályt gördíteni elébe, azonban ez esetben véglegesen kellene távoznia.

Hoffmann kérvényére vonatkozólag úgy határoz a választmány, hogy amíg bizonyítványait be nem terjeszti, nem foglalkozik vele.

A könyvtár ügyében — mely Ólmosinál van — megbizsa a választmány Farkas János és Weisz D. Dani szaktársakat, hogy annak megszerzése céljából Ólmosival tárgyalásokba bocsátkozzanak.

Fodor szaktárs indítványt terjeszt be a 606. sz. tag megrendszabályozása végett. Többek hozzászólása után kimondott, hogy ily tagok a szaklapban ezentúl név szerint legyenek megintve.

Több tárgy nem lévén, az ülés bezáratott.

Figyelem! A szaktársak figyelmét felhívjuk azokra a körülményekre, amelyek az egyesületi életben nagyon fontosak. Minden szaktársnak kötelessége, hogy az adminisztráció szempontjából minden állás-, nemkülönben lakásváltoztatást az egyesületben jelentse be. Bár ez nagyon fontos, mégis azt tapasztaljuk, hogy a szaktársak ezt elmulasztják megtenni. Továbbá

nagyon sok a panasz azért is, hogy a főpincér szaktársak által kiváltott nyugtákat nehezen vagy egyáltalán nem fizetik vissza. Minden üzletben levő tagnak kötelessége a tagsági díjat fizetni és ha a főpincér a leváltásnál szivességből a pénzt előlegezi, azt vissza is kell fizetni.

A főpincér szaktársakat pedig kérjük, hogy minden hónap elsején szedjék össze a tagdíjakat s vagy adják azt át a bizalmi-férfiaknak, vagy pedig a pénzbeszedő szaktárs részére tartásuk fenn, amíg az odajön. Fontos ez azért is, hogy ne kellesen egy üzletbe többször is elmenni. *Az elnökség.*

Szerkesztői üzenetek.

Főpincér, Törökszentmiklós. Becses kérdésére azt válaszoljuk, hogy egy zsűrit válasszanak a vitás kérdés eldöntésére, mert jelenleg mi annyira el vagyunk foglalva a szervezkedéssel, hogy időnk nem engedi, hogy ily jelentéktelen dolgokkal szakszerűen foglalkozzunk. Miért nem szervezkednek ottan?

Nyiltér.

Pincér-cipők csak Serényi Zsigmondnál, VII., Erzsébet-körut 36 kaphatók. Ajánljuk szaktársainknak erre vonatkozó hirdetésünket.

Trenk A. Emil »Opera« vendéglője az Andrassy-uton az »Opera« kávéház mellett, amely egész éjjel nyitva van, a kávésségédek főtalálkozó helye.

Szaktársak! A «Krondorfi»-féle savanyuvíz hirdetésre felhívjuk figyelmeteket! Miután e kutvallalat a pincérekkel szemben legnagyobb előzékenységgel viseltetik, a pincérek vendégeiknek a «Krondorfit» legelső sorban ajánlják.

Vendéglő-megnyitás. Van szerencsém a n. é. közönség becses tudomására hozni, hogy Dohány-utca 36. szám alatt vendéglőt nyitottam, hol kifogástalan házi étkezés, tisztán kezelt jó falusi borok kaphatók. A nagyérdemű közönség becses pártfogását kérve, maradtam kiváló tisztelettel **Baumann Lajos**. Bor-árak: Vadkerti új bor 30 kr. Kókai bor 35 kr. Ó-bor 40 kr. Vörös bor 50 kr.

Pincérek! Művelt munkás nem olvas más lapot, mint a „Népszavát“. Követeljétek mindenütt, ahol megfordultok! Agitáljatok az érdekében! Szerezetek új olvasókat!

Felelős szerkesztő: **Fodor Pál.**

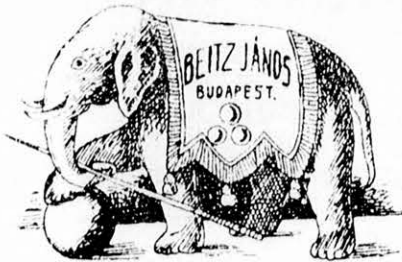
Világosság könyvnyomda r.-t. Budapest, VII., Nyár-utca 1. sz.

KRONDORFI
SAVANYUKÚT
AZ ELŐKELŐ VILÁG
ASZTALIVIZE
BIZONYULT GYOGYITAL
A TÜDŐ, GYOMOR ÉS A HUGYHÓLYAG BANTALMAINÁL

BEITZ JÁNOS

műesztergályos, dákó-
és billiárdgolyó-gyár

Budapest, VII., Akácfa-utca 52. szám (Dob-utca sarok).

**Kávéházi eszközök
raktára
és javító-műhelye.**

Tekegolyók pontosan
és jutányosan eszter-
gáltatnak.

Használt golyók és
dákók olcsón, állan-
dóan raktáron vannak.

Csorbá golyók magas áron vétetnek meg és becseréltetnek.

Dákók gyorsan és pontosan készíttetnek.

TELEFON: 81—30.

TELEFON: 81—30.

Ezernél több kiváló orvos és tanár ajánlja!

1904 ST. LOUIS GRAND PRIX.

Külföldi utazáson kérjen mindenütt Szt.-Lukácsfürdő

== KRISTÁLY-ÁSVÁNYVIZET! ==

A KRISTÁLY-forrás

szénsavval telített ásványvize hasznos ital **étvágyzavarok-
nál és emésztési nehézségeknél.** A legtisztább és **legegész-
ségesebb** asztali és borviz. — Hathatós **szomjcsillapító.** —
Vidékre és külföldre **fuvardíjmentes** szállítás. — Kérjen
árjegyzést. Szénsavtelítés-nélküli töltés is rendelhető, mely
hasonló **enyhesége** folytán pótolja a francia Evian és
St. Galmier vizeket. Szt.-Lukácsfürdő Kutvállalat Budán.

Személyhitel!

Kezes és kezes nélkül katonatisztek, papok-, lelkészek-,
udvari-, állami-, megyei- és magántisztviselők, tanítók, ke-
reskedők, iparosok, **nyugdíjjogosult hölgyek, kereskedelmi
alkalmazottak** és magánosoknak $\frac{1}{4}$ —20 évig terjedő időre
havi, $\frac{1}{4}$, $\frac{1}{2}$ és egész évi tőkekamat törlesztéssel!

Különlegesség: A páris-bécsi enquette értelmében tőkésít-
tem a jövedelmet.

4°/_o! 4°/_o! 4°/_o! 4°/_o!

Jelzáloghitel!

300 koronától feljebb I., II. és III. helyre földek-, városi-
és vidéki házak, nyaralók, **gyárak, fürdőépületek, malmok,
ásványviz és egyéb források és kőbányákra,** a becsérték
 $\frac{1}{4}$ részéig.

Építési hitel!

építésfélben levő ingatlanokra 2—3 részletben, oly arány-
ban a mily arányban az építkezés előre haladt!

Bank- és magánadósságok konvertálása!

Előnyösen! **Solid** alapon és **gyorsan** eszközlöm mindezen
fenti műveleteket elsőrangú bel- és külföldi intézetek által.

Elsőrendű ajánlatok!

Kérjen prospektust. Válaszbélyeg melléklendő!

MELLER L. EGYED

Budapest, V., Koháry-utca 19. sz.

Telefon-Interurban 46—31.

Pincérek figyelmébe!

Pincér-cipők mindennemű tyukszemes és
cipőim viselése. fájós lábakat meggyógyít

Pincér-cipők valódi finom chevreaux-bőr-
ből, könnyű erős talppal,
párja 12 korona.

Pincér-cipők közkedveltségnek örvende-
nek mindenhol.

Serény Zsigmond

Budapest, VII., Erzsébet-körút 36.

Vidéki megrendelések utánvétellel pontosan eszközöltetnek.

HIRDETÉSEK

felvétetnek a kiadóhivatalban

Budapest, VI. ker., Csengeri-utca 76. szám, II. em. 10.

Inspekcio éjjeli 11 óráig.

Telefon 10—71.

Telefon 10—71.

Elfer Dezső

hatóságilag engedélyezett elektrotechnikai,
villanyvilágítási vállalat és mechanikai műintézete,
a Conradty-féle „Korona“-jegyű **ivlámpaszemek és
Körting & Mathiesen r.-t. ivlámpáinak képvisellete és
gyári raktára**

Budapest, VII., Dohány-utca 39.

Készít villamos világítási és
erőátviteli berendezéseket,
telefon, villámhárító és villa-
mos csengetyűk bevezetését.

Légszusz- és petroleum-
csillárok villanyvilágításra
való átalakítása.

**IVLÁMPÁK ÉS HÁRAK
KARBANTARTÁSA.**

Raktáron vannak a villam-
világításhoz, telefonhálózat
szereléshez szükséges összes
alkatrészek, valamint min-
dennemű dinamókefék, izzó-

lámpák, ivlámpa, szénrudak és szerelési anyagok.

Csillár gyári raktár. Mótor és ivlámpák nagy javító-műhelye.

Javítások elfogadtatnak és pontosan eszközöltetnek.

Inspekcio éjjeli 11 óráig.

Inspekcio éjjeli 11 óráig.

Inspekcio éjjeli 11 óráig.

Étlapírók figyelmébe!

Legmelegebben ajánlom a legjobbnak elismert és sok időt s munkát megtakarító **Berkovits-féle**

hektographlapokat

és minden színben lévő **tintákat**. A nélkülözhetetlen **hektographlap** mindkét oldalon többször használható és egy eredetiről 100—120 másolat nyerhető. Lehúzás után barna olajos-itatók közé fektetjük és három-négy nap múlva ismét használható.

Hektograph-tekercek és kimoszhatatlan **ruhajelző-festékek** minden nagyságban kaphatók

Berkovits Károly

sokszorozító-készülékek és hektograph raktárában
Budapest, VII. ker., Sip-utca 11. szám.

Árjegyzék bérmentve.

Pincérek borbély! Pincérek fodrásza!

Gross Simon

fodrászterme

Budapest, VI., Petőfi-utca 3.

A leghíresebb, legnagyobb, legszolidabb, leg-
régibb pincér-fodrász.

Rendes árszabály!

Népszava!

Akinek a haja őszül és aki súlyt fektet a csinos megjelenésre és a fejbőr ápolására, annak **Gross Simon** fodrásztermét állandóan látogatni kell.

Modern kiszolgálás!

Tisztaság!

Szálloda bérbeadó.

A **Polnitzky-féle** régi jónevű **szálloda Nagyszombatban**, 26 kényelmesen butorozott vendégszobával, nagy étteremmel, kád-fürdők, kuglizó, szép kerttel, elkülönített parasztkorcsmával, kitűnő jó pince és konyhával — **bérbeadó**, esetleg eladó.

Bővebb felvilágosítást ad dr. Ivánka ügyvéd, Nagyszombatban.

DIADAL SEC

francia módszer szerint

EBERHARDT ANTAL

pezsgőgyárából Budafok.

Telefon: Budafok 30. sz.

Pincérek találkozó helye!

Kávéház-megnyitás!

Van szerencsém az igen tiszt. szaktársaimnak tudomására hozni, hogy **Nagyváradon** a

Bihar-kávéházat

folyó hó 10-én átvettem s azt a mai kor igényeinek megfelelően átalakítva **folyó hó 16-án** megnyitottam.

Amidőn ezen körülményt szaktársaimnak tudomására hozom, utalok pályánkon eltöltött 20 éves multamra, amely arra a reményre jogosít, hogy szíves pártfogásukkal vállalkozásomban támogatni fognak.

Szaktársak részére mérsékelt árak!

Figyelmes kiszolgálás!

Egész éjjel nyitva!

Magamat szaktársaim jóindulatába ajánlva, maradok teljes tisztelettel

Schönfeld Jenő,
a Bihar-kávéház tulajdonosa.

= SZERVEZETT KÁVÉSSEGÉDEK =

ÉRTESÍTÉS.

Szíves tudomásul, hogy **VI. ker., Andrásy-ut 24. sz. a. „OPERA“-féle vendéglőben** minden délelőtt

OPERA REGGELI

áll a nagyérdemű közönség szíves rendelkezésére. Borjupörkölt 15 kr. Marhagulyás 12 kr. Savanyu tüdő 12 kr. Marhafodor 12 kr. Pár virstli tormával vagy lében 12 kr.

Helyiségemben, mely a n. é. közönség szíves rendelkezésére éjjel-nappal nyitva áll, a **leves-különlegességek** egész sorozata kapható. A meleg és hideg konyhám pedig a legkényesebb izléseket is kielégíti.

Trenk A. Emil, vendéglős.

= TALÁLKOZÓ HELYE! =